

Monumentnummer*: 518008

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **28 augustus 2000**
Kadaster deel/nr **82819/29**

*Woonplaats** **Nuenen** *Gemeente** **Nuenen, Gerwen en Nederwetten** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Nuenen** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Nuenen** *Sectie** **E** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **9693**

Omschrijving**

Inleiding

Het voormalige KLOOSTER van de Zusters van de Sociëteit van Jezus, Maria en Jozef (J.M.J.) is een de westelijke zijde van Park overheersend blokvormig, symmetrisch opgezet congregatieklooster met twee in de rooilijn uitspringende vleugels. Het is opgetrokken in Neo-Renaissancestijl met elementen van de Neo-Gotiek. Het klooster, dat bekend stond onder de naam H. Elisabethgesticht, werd in 1887 gebouwd met de fondsen uit de nalatenschap van de in 1884 gestorven mgr. J. Cuijten, de in Nuenen geboren president van de Sociëteit van J.M.J. In 1937 is het gebouw aan de noordoostelijke zijde uitgebreid met een niet binnen de bescherming vallend verpleegtehuis annex kraamkliniek. Ook de achterliggende kapel uit ca. 1955, tegenwoordig in gebruik als raadzaal, valt buiten de bescherming. Het klooster heeft als zodanig gefunctioneerd tot 1977, waarna het als sociaal-cultureel centrum in gebruik werd genomen. Het gebouw is rond 1997-1998 gerenoveerd.

Omschrijving

Het pand bestaat uit een tweelaags hoofdgebouw op rechthoekige plattegrond, voorzien van een plat dak met schilden, waarop lei in maasdekking ligt. Het silhouet wordt verlevendigd door een risalerende middenpartij met trapgevel en een viertal schoorstenen op de hoeken van het dak. Tegen beide zijden van het hoofdgebouw is, met de nokrichting haaks op de straat, een in de rooilijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitspringende zijvleugel geplaatst. Deze eenlaags vleugels hebben zadeldaken met verbeterde Hollandse pannen en zijn aan de straatzijde voorzien van een trapgevel.

De gevel van het hoofdgebouw is opgetrokken in baksteen, heeft een hardstenen plint, wordt afgesloten door een gemetselde keperbooglijst en bestaat uit zeven vensterassen. Op de centrale middenrisaliet met de ingangspartij na, zijn op begane grond en etage in alle assen van hardstenen dorpels voorziene, zesruits openslaande vensters onder segmentboog geplaatst. Bij de vensterbogen is het metselwerk gesierd met zandstenen blokjes en (in de middenrisaliet) banden.

In de middenrisaliet is op de begane grond een via twee hardstenen treden bereikbare (omstreeks 1960 vernieuwde) vleugelpaneeldeur onder rondboog aangebracht. In het boogveld is boven de hardstenen latei neo-gotisch maaswerk aangebracht (een zeslobbige rozet, geflankeerd door visblaasmotieven) dat gevuld is met glas-in-lood-panelen (met IHS-monogram en florale motieven). Naast de deur is een tweedelige hardstenen brievenbus ingemetseld met de tekst "Rector / Zusters". Boven de boog is een hardstenen plaat ingemetseld waarop de tekst "H. Elisabeth / Gesticht". De eerste verdieping van de risaliet wordt door een hardstenen waterlijst gescheiden van de onderste zone. De verdieping heeft een natuurstenen beeld van de H. Elisabeth met console en baldakijn, dat wordt geflankeerd door twee smalle hoge rondboogvensters. Beeld en vensters liggen binnen een omvattende rondboognis. In de topgevel, die wordt bekroond met een natuurstenen kruis, is een vierruits venster aangebracht.

De voorgevels van de zijvleugels hebben op de begane grond twee achtruits openslaande vensters onder segmentboog. Ter hoogte van de trapgevel is op de etage een tweetal vierruits vensters onder rondboog aangebracht, waarboven een zeslobbig rondvenster. De met natuurstenen platen afgedekte trapgevels worden bekroond door een smeedijzeren pinakel.

In het interieur is onder meer van belang de hal met geschilderd marmerwerk, tochtportaal met vleugelpaneeldeur en in Empire-stijl uitgevoerd halfrond bovenlicht. Op begane grond en etage voert een over de gehele breedte van het gebouw aangelegde gang naar de aangelegene kamers. Aan de zuidelijke zijde bevindt zich een trapportaal. De houten trap heeft eenvoudige houten balusters en een dito, kolomvormige hoofdbaluster. In het gehele pand bevinden zich zeer eenvoudige gestucte plafonds en paneeldeuren. Aan de noordelijke zijde heeft omstreeks 1960 een renovatie plaatsgevonden. Onder meer het daar gelegen trapportaal is vernieuwd.

De ondiepe voortuin met gazons en jonge aanplant is van de straat gescheiden door een gietijzeren pijlpuntenhek met twee poorten. Aan de zuidelijke zijde staat een bakstenen tuinmuur met gecementeerde plint en ezelsrug.

Waardering

Het klooster is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, namelijk de bloei van orden en congregaties in de late negentiende eeuw en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het congregatie klooster in Noord-Brabant. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de ornamentiek en als voorbeeld van het eenvoudige herenhuisachtige congregatieklooster. Het heeft ensemblewaarden vanwege de samenhang met de overige bebouwing van het park.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Klooster

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument